

Sikkerhedsdatablad

Revision: 06-01-2012

Erstatter: 09-02-2010

Version: 01.01

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn: Kema EL-K80 Kontaktrens spray

Varenummer: 11505

PR-nummer: 1159153

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anbefalede anvendelser: Kontaktrens til elektroniske komponenter.

Branche: Industri generelt.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Leverandør: ITW Spraytec Nordic

Priorsvej 36

8600 Silkeborg

Tlf.: (+45) 86 82 64 44

Fax: (+45) 86 82 64 64

E-mail: info@itw-scan.com

Kontaktperson: Marlene Hesselberg

1.4. Nødtelefon

Giftlinien: 82121212

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

DPD-klassificering: F+a;R12A N;R51/53 ;R66 ;R67

Se punkt 16 for ordlyd af R- og H-sætninger.

Væsentligste skadevirkninger: Yderst brandfarligt. Giftig for organismer, der lever i vand, kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet. Gentagen udsættelse kan give tør eller revnet hud. Dampe kan give sløvhed og svimmelhed.

Produktet kan ved vedvarende brug afgive dampe, der kan danne brandfarlige blandinger med luften. Disse er tungere end luft og kan derfor akkumulere i lavtliggende områder.

2.2. Mærkningselementer

Miljøfarlig

Fareangivelse:	Miljøfarlig
R-sætninger:	Yderst brandfarligt. Giftig for organismer, der lever i vand, kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet. Gentagen udsættelse kan give tør eller revnet hud. Dampe kan give sløvhed og svimmelhed.
S-sætninger:	Holdes væk fra antændelseskilder - Rygning forbudt. Undgå indånding af dampe/aerosoltåger. Træf foranstaltninger mod statisk elektricitet. Må kun bruges på steder med god ventilation. Undgå udledning til miljøet. Se særlig vejledning/leverandørbrugsanvisning.
Anden mærkning:	Beholder under tryk. Skal beskyttes mod sollys og må ikke udsættes for temperaturer på over 50 °C. Må ikke punkteres eller brændes. Heller ikke når den er tømt. Udtømning må ikke finde sted imod åben ild eller glødende legemer. Holdes væk fra antændelseskilder - Rygning forbudt. Opbevares utilgængeligt for børn.
VOC:	Dette produkt indeholder max. 76 g VOC/l. Grænseværdien er 840 g VOC/l (kat.B/e)

2.3. Andre farer

Vurdering for PBT og vPvB er ikke foretaget.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.2. Blandinger

Registreringsnummer	CAS/EF-nummer	Stof	DSD-klassificering/ CLP-klassificering	w/w%	Note
01-211945928	109-66-0	Pentan	Fx;R12 Xn;R65 R66 R67 N;R51/53	70-80	1,3
6-30-0000-	203-692-4	.	Flam. Liq. 2;H225 Asp. Tox. 1;H304 STOT SE 3	.	.
.	.	.	;H336 Aquatic Chronic 2;H411	.	.
.	67-63-0	Propan-2-ol	F;R11 Xi;R36 R67	1-5	1
.	200-661-7	.	Flam. Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3	.	.
.	.	.	;H336	.	.
.	64-17-5	Ethanol	F;R11	15-20	1
.	200-578-6	.	Flam. Liq. 2;H225	.	.
.	124-38-9	Carbondioxid	Ingen	5-10	.
.	204-696-9

1) Stoffet er optaget på Arbejdstilsynets liste over organiske opløsningsmidler. 3) R65 bortfalder p.g.a. anvendelse som aerosoler.

Se punkt 16 for ordlyd af R- og H-sætninger.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Indånding:	Søg frisk luft. Søg læge ved vedvarende ubehag.
Indtagelse:	Skyl munden grundigt og drik 1-2 glas vand i små slurke. Søg læge ved vedvarende ubehag.
Hud:	Vask huden med vand og sæbe. Søg læge ved vedvarende ubehag. Påsmør fed hudcreme for at erstatte tabt hudfedt.
Øjne:	Skyl straks med vand (helst fra øjenskyller) i mindst 5 min. Spil øjet godt op. Fjern eventuelle kontaktlinser. Søg læge ved fortsat irritation. Øjet holdes under fortsat skylning.
Forbrænding:	Skyl med vand, indtil smerterne ophører. Fjern tøj, som ikke er fastbrændt - søg læge/sygehus, fortsæt om muligt skylningen til lægen overtager behandlingen.
Øvrige oplysninger:	Ved henvendelse til læge medbringes sikkerhedsdatablad eller etiket.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Produktet afgiver dampe fra organiske opløsningsmidler, der kan give sløvhed og svimmelhed. I høje koncentrationer kan dampene give hovedpine og beruselse. Affedter og udtørrer huden. Gentagen udsættelse kan give tør eller revnet hud. Kan fremkalde irritation af øjet. Indånding af sprøjtetåger kan fremkalde kemisk lungebetændelse.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Hvis produktet kommer i lungerne, for eksempel ved indtagelse eller opkastning, søges straks læge.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Egnede slukningsmidler Sluk med pulver, skum, kulsyre eller vandtåge. Brug vand eller vandtåge til nedkøling af ikke antændt lager.

Uegnede slukningsmidler Brug ikke vandstråle, da det kan sprede branden.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

PAS PÅ! Aerosoldåser kan eksplodere.
Kan udvikle sundhedsfarlige røggasser med kulilte ved brand.

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Hvis det kan gøres uden fare, fjernes beholdere fra det brandtruede område. Undgå indånding af dampe og røggasser - søg frisk luft. Anvend luftforsynet åndedrætsværn og handsker, der er bestående over for kemikalier.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

For ikke-indsatspersonel: I tilfælde af punkterede aerosoler bør man tage højde for det hurtige udslip af drivgas og indholdet, der er under tryk. Rygning og brug af åben ild forbudt. Sørg for god ventilation.

For indsatspersonel: Sørg for tilstrækkelig ventilation under anvendelse. Normal indsatsbeklædning svarende til EN 469 anbefales.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Undgå unødigt udslip til omgivelserne. Spild må ikke udledes til kloak og/eller overfladevand.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Spild inddæmmes og opsamles med sand eller andet absorberende ikke brandbart materiale og overføres til egnede affaldsbeholdere. Mindre spild tørres op med en klud.

6.4. Henvisning til andre punkter

Se punkt 8 for værnemiddeltype. Se punkt 13 for bortskaffelse.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Indeholder organiske opløsningsmidler. Produktet bør anvendes under velventilerede forhold. Afbryd evt. strømkilde før brug. Træf foranstaltninger imod statisk elektricitet. Benyt gnistfrit værktøj og eksplosionssikkert udstyr. Undgå direkte kontakt med produktet.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Beholder under tryk. Skal beskyttes mod sollys og må ikke udsættes for temperaturer over 50°C. Skal opbevares på et tørt, køligt og ventileret sted. Holdbarheden for aerosolen er mindst 5 år fra produktionsdatoen, hvis der er tilstrækkelig drivgas tilbage i dåsen til at påføre indholdet på tilfredsstillende vis.

7.3. Særlige anvendelser

Ingen.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre

Grænseværdier:

Indholdsstof	Grænseværdi	Anmærkninger

Pentan	500 ppm 1500 mg/m ³	E
Carbondioxid	5000 ppm 9000 mg/m ³	E
Ethanol	1000 ppm 1900 mg/m ³	-
Propan-2-ol	200 ppm 490 mg/m ³	-

Retsgrundlag:	Bekendtgørelse nr 507 af 17/05/2011 om grænseværdier for stoffer og materialer.
Anmærkninger:	E: Betyder at stoffet har en EF-grænseværdi
Målemetoder:	Overholdelse af de angivne grænseværdier kan kontrolleres ved arbejds-hygieniske målinger.
8.2. Eksponeringskontrol	
Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol:	Arbejdsforholdene skal være sådan indrettet, så den hygiejniske grænseværdi ikke overskrides, f.eks. ved tilstrækkelig ventilation eller mekanisk udsugning. Bær egnet åndedrætsværn, hvis der arbejdes i meget små tillukkede omgivelser og/eller hvis den lokale udsugning/punktudsugning er utilstrækkelig.
Personlige værnemidler, beskyttelse af øjne/ansigt:	Brug beskyttelsesbriller ved risiko for stænk i øjnene.
Personlige værnemidler, beskyttelse af hud:	Under arbejdet bæres handsker af nitrile , såfremt der er risiko for hudkontakt.
Personlige værnemidler, åndedrætsværn:	Produktet indeholder lavtkogende væsker, der adsorberes dårligt på kulfiltre. Anvend derfor friskluftforsynet åndedrætsværn. I de fleste tilfælde vil en maske med en filterindsats, der er beregnet til kulbrinteopløsningsmidler være tilstrækkelig, da produktet normalt kun anvendes meget kort tid af gangen.
Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet:	Det skal sikres at lokale regler for udledning overholdes.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Tilstandsform:	Aerosol Væske
Farve:	Klar
Lugt:	Svag Alkohol
Lugttærskel:	Ingen data
pH (brugsopløsning):	Ingen data
pH (koncentrat):	Ingen data
Smeltepunkt/frysepunkt:	Ingen data
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval:	Ingen data
Flammepunkt:	Flammepunkt (°C): <14°C
Fordampningshastighed:	Ingen data
Antændelighed (fast stof, luftart):	Ingen data
Øvre/nedre antændelsesgrænser:	Ingen data
Øvre/nedre eksplosionsgrænser:	Ingen data
Damptryk:	Ingen data
Dampmassefylde:	Relativ massefylde, damp:>1 (luft=1)
Relativ massefylde:	0,4 g/cm ³
Opløselighed:	Ingen data
Fordeleingskoefficient n-oktanol/vand:	Ingen data
Selvantændelsestemperatur:	Ingen data
Dekomponeringstemperatur:	Ingen data
Viskositet:	Ingen data
Eksplorative egenskaber:	Ingen data
Oxiderende egenskaber:	Ingen data

9.2. Andre oplysninger

Ingen.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

	Reagerer med følgende: Stærke oxidationsmidler.
10.2. Kemisk stabilitet	
	Produktet er stabilt ved anvendelse efter leverandørens anvisninger.
10.3. Risiko for farlige reaktioner	
	Dampe fra produktet er tungere end luft og kan spredes langs gulvet. Dampene kan danne eksplosive blandinger med luft.
10.4. Forhold, der skal undgås	
	Undgå opvarmning og kontakt med antændelseskilder.
10.5. Materialer, der skal undgås	
	Oxidationsmidler.
10.6. Farlige nedbrydningsprodukter	
	Ved brand eller kraftig opvarmning spaltes produktet og følgende farlige luftarter kan dannes: Kulmonoxid (CO) og kuldioxid (CO ₂).

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger

Akut toksicitet - oral:	Vanskelig pga. emballeringsform. Kan forårsage kvalme. Undgå at fremprovokere opkastning. 109-66-0: Rotte: LD50 = >2000 mg/kg (OECD 401)
Akut toksicitet - dermal:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Testdata foreligger ikke for det færdige produkt. 109-66-0: Rotte: LD50 = >2500 mg/kg
Akut toksicitet - indånding:	Høje koncentrationer af dampe irriterer luftveje. Kan medføre hovedpine, svimmelhed og virke bedøvende. 109-66-0: Rotte, Damp, 4h: LC50 = >5 mg/l (OECD 403)
Hudætsning/-irritation:	Affedter og udtørre huden. Gentagen udsættelse kan give tør eller revnet hud. 109-66-0: Irriterende (OECD 404)
Alvorlig øjenskade/øjenirritation:	Kan fremkalde irritation af øjet.
Sensibilisering:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Testdata foreligger ikke for det færdige produkt. 109-66-0: Ikke sensibiliserende (OECD 406)
Mutagenicitet:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Testdata foreligger ikke.
Kræftfremkaldende egenskaber:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Testdata foreligger ikke.
Reproduktionstoksicitet:	Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Testdata foreligger ikke.
Toksicitet ved en enkelt eksponering:	Produktet afgiver dampe fra organiske opløsningsmidler, der kan give sløvhed og svimmelhed. I høje koncentrationer kan dampene give hovedpine og beruselse. 109-66-0: Irriterer ikke åndedrætsorganerne
Toksicitet ved gentagen eller langvarig eksponering:	Langvarig eller gentagen indånding af dampe kan give skader på centralnervesystemet.
Aspirationsfare:	Indånding af sprøjtetåger kan fremkalde kemisk lungebetændelse.
Andre toksikologiske virkninger:	Ingen kendte.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Giftig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.

Akut toksicitet: 109-66-0: Fisk: Oncorhynchus mykiss: 96hLC50 = 4,26 mg/l Krebsdyr: Daphnia magna: 48hEC50 = 2,7 mg/l 67-63-0: Krebsdyr: Artsnavn ikke angivet: 48tEC50 = 10000 Alger: Artsnavn ikke angivet: 72tEC50 = 1800 64-17-5: Krebsdyr: Daphnia sp.: 48tEC50 = 9300 Alger: Artsnavn ikke angivet: 72tEC50 = 5000

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Produktet indeholder mindst et stof, der er biologisk let nedbrydeligt.

109-66-0: Let bionedbrydelig. 67-63-0: Let bionedbrydelig. 64-17-5: Let bionedbrydelig.

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Produktet har potentiale for bioakkumulering.

109-66-0: Fordelingskoefficient n-oktanol/vand: 3,39 67-63-0: Fordelingskoefficient n-oktanol/vand: 0,05 64-17-5: Fordelingskoefficient n-oktanol/vand: -0,31 124-38-9: Fordelingskoefficient n-oktanol/vand: 0,83

12.4. Mobilitet i jord

En del af produktet er relativt flygtigt og vil fordampe fra vand og jord i løbet af nogle dage.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Vurdering er ikke foretaget.

12.6. Andre negative virkninger

Ingen kendte.

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Undgå udslip til kloak eller overfladevand. Aerosoldåser må ikke lægges i dagrenovationen, heller ikke når de er tømte. De skal afleveres til den kommunale modtagestation for kemikalieaffald med nedenstående specifikationer. Aerosoldåser: Affaldsgruppe: Z7 EAK-kode: 16 05 04 Gasarter i trykbeholdere indeholdende farlige stoffer. Klude med organiske opløsningsmidler: Affaldsgruppe: H EAK-kode: 15 02 02 Absorptionsmidler, filtermaterialer, aftøringsklude og beskyttelsesdragter, der er forurenede med farlige stoffer.

PUNKT 14: Transportoplysninger

ADR/RID

14.1. UN-nummer	1950
14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	Aerosoler
14.3. Transportfareklasse(r)	2
14.4. Emballagegrupper	-
Farenummer	-
Tunnelrestriktionskode:	D
14.5. Miljøfarer	Produktet skal ikke mærkes som miljøfarligt (symbol: fisk og træ).
Supplerende oplysninger:	Transporten skal finde sted efter nationale og/eller internationale regler for transport af farligt gods på vej, bane og sø i henhold til ADR, RID og IMDG.

ADN

14.1. UN-nummer	1950
14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	Aerosols
14.3. Transportfareklasse(r)	2
14.4. Emballagegrupper	-

14.5. Miljøfarer Produktet skal ikke mærkes som miljøfarligt (symbol: fisk og træ).
Miljøfare i tankskibe: Ikke relevant.

IMDG

14.1. UN-nummer 1950
14.2. UN-forsendelsesbetegnelse Aerosols
(UN proper shipping name)
14.3. Transportfareklasse(r) 2
14.4. Emballagegrupper -
14.5. Miljøfarer Produktet skal mærkes som Marine Pollutant (MP) i emballager over 5 kg/l.
IMDG Code segregation group: -

ICAO/IATA

14.1. UN-nummer -
14.2. UN-forsendelsesbetegnelse -
(UN proper shipping name)
14.3. Transportfareklasse(r) -
14.4. Emballagegrupper -

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

Ingen.

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden

Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

Kommissionens direktiv 2008/47/EF af 8. april 2008 om ændring, med henblik på tilpasning til den tekniske udvikling, af Rådets direktiv 75/324/EØF om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om aerosoler

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Særlige bestemmelser:

Unge under 18 år må ikke erhvervsmæssigt anvende eller udsættes for produktet. Unge over 15 år er dog undtaget denne regel, hvis produktet indgår som et nødvendigt led i en uddannelse.

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Der er ikke udført kemikaliesikkerhedsvurdering.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Der er foretaget ændringer i følgende punkter:

Ser er foretaget generelle ændringer i hele sikkerhedsdatabladet

R-sætninger:

R11 Meget brandfarlig.
R12 Yderst brandfarlig.
R12A Yderst brandfarligt.
R36 Irriterer øjnene.
R51/53 Giftig for organismer, der lever i vand, kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.
R65 Farlig: Kan give lungeskade ved indtagelse.
R66 Gentagen udsættelse kan give tør eller revnet hud.
R67 Dampe kan give sløvhed og svimmelhed.

H-sætninger:

H225 Meget brandfarlig væske og damp.
H304 Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene.

H319 Forårsager alvorlig øjenirritation.
H336 Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed.
H411 Giftig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

Uddannelse:

Et grundigt kendskab til dette sikkerhedsdatablad bør være en forudsætning.

Øvrige oplysninger:

Brugerens arbejdsforhold er uden for vor kontrol. Oplysningerne bør opfattes som en beskrivelse af de sikkerhedskrav, der stilles til produktet. Oplysningerne er ingen garanti for produktets egenskaber. Det udfyldte sikkerhedsdatablad må kun gengives med tilladelse fra producenten. Opmærksomheden henledes på, at det er den enkelte arbejdsgivers pligt at udarbejde en brugsanvisning for stoffet/materialet der er dækkende for den konkrete anvendelse af stoffet/materialet på virksomheden. Desuden på baggrund af råvareleverandørernes datablade samt brancheforskrifter m.v.